

ne opravi ničesar, doma pa se Turčija pridno oborožuje, prav kakor da sluti, da ne velja njeno doslenje guganje več veliko. — V Belem gradu jemlje dosedanje ministerstvo slovo; pravi se, da je tega kriva kraljica. Preveč se jim bojda vtika v politiko. Kralj se še ni odločil, ali vzprejme slovo gg. ministrov ali pa jih še podrži dalje v službi. — V Barski nadškofiji bode vendar-le s papeževim dovoljenjem božja služba v staroslovenskem jeziku. V „Glasu Crnogorca“ stoji že to bojda črno na belem in ako je resnica, stopile so s tem pravoslavna in katoliška cerkev v unih krajih za veliko bližje. Brez vse koristi bi tedaj to ne bilo. — Rusija pošilja sedaj več vojnih ladij v Tiho morje ter hoče s tem priti v okom, da ne naščuje Anglija Kitajcev zoper nje. Minister zunanjih zadev, grof Giers, odstopi, kakor je sedaj podoba, ali pa pride grof Ignatijev ali kdo drug na njegovo mesto, to še ni gotovo. — „Kulturne vojske“ bode sedaj v Nemčiji k malu konec; Bismark je uklonil glave nasprotnikov v drž. zboru ter mu je ves načrt, v katerem je katol. cerkvi povračuje nekaj pravic, obveljal. Hvala Bogu! — Schnaebela so izpustili iz zapora in tako še odpade sedaj nevarnost vojske med Francijo in Nemčijo. — Iz daca na žganje upajo v Nemčiji dobiti 100 milijonov mark v drž. kaso. Malo se tedaj pri Nemcih ne izpije tega strupa. — Na Angleškem še je zmerom kazenska postava za Iree na površju, tacih mož še je sicer ondi, ki se potegnejo, kedar je treba, za irsko ljudstvo, vendar so taki v manjščini in torej obvelja gotovo ona krivična postava. — Francozi se trudijo za prijateljstvo Rusije veliko, toda car nima volje seči jim v roko, pač pa je več ruske velike gospode za to, da si daste Francija in Rusija roke. Za zdaj, kakor pravimo, že ne bo kaj iz take zveze. — V Benetkah so rajn. ital. kralju, Viktor Emanuelu, postavili spomenik in ga je kralj Umberto uno nedeljo sam odkril. Navdušenja je bilo baje veliko ali vse bolj po sili, kajti Benetke so veliko izgubile, odkar so pod ital. krono. — Na otoku Kreta ali kakor se imenuje sedaj, Kandija so te dni imeli malo prasko in bati se je bilo, da bo ustaja rastla zoper Turčijo. Anglija bi ta otok sama rada dobila v roke, a ljudstvo raji bi se združilo z Grčijo, saj je le grško. — V Sudanu še je vedno vojska, takrat je angleški general imel srečo ter je Sudance pri Serrasu nekoliko natepel. — V Afganistanu se ljudstvo brani svojega emirja ali kneza, toda emir še ima upanje, da zatere ustajo. V ta razpor se niti Rusija niti Anglija bojda ne meša, pač pa boste, ako pade emir, skrbeli, da do bode afgansko ljudstvo vladarja, ki jima bode po volji.

Za poduk in kratek čas.

Sv. Vid pri Ptuj.

(Odlomek iz krajne zgodovine. Spisal M. Slekovec.)

(Dajje.)

Dne 29. marca 1465. mu je umrla ljubljena mati, Ana Ptujška, pa še tudi po njeni smrti mu je ostal Ptuj vedno ljub in drag. Ko je bil l. 1473. umrl vikar pri sv. Vidu, Viliclini iz Radoljice, imenoval je grof Schaunberški mu priporočenega Petra Paulija iz Rateč za vikarja, kateri je bil dne 26. marca 1473. vmeščen. —

Ulrikova sestra, Barbara, ki je tudi večidel na Štajarskem živela, bila je takoj po smrti očetovi zaročena z Dujanom grofom Frankopanom, stotnikom v kraljevem gradu Dios-Gyor u pri Miskolezu na Ogerskem, najljubšem mestecu kralja Matjaža. Ko je plemeniti ženin bil dne 17. aprila 1457. pred kapiteljnom zagrebačkim v vse točke zakonske pogodbe privolil, napravili so dne 27. junija t. l. juterno, katero so Dionys, kardinal Ostrogonski, Ladislav Garski, veliki grof ogerske kraljevine in Janez grof Pesinečki podpisali. Nevesti so njeni bratje obljubili sicer 4000 cekinov dote, pa kljubu prigovarjanju od strani možatega Ulrika, naj plačajo, kar so dolžni, so z izplačevanjem tako dolgo odlagali, da je prišel po doto samo kralj Matjaž.

Za Turki, ki so l. 1479. avgusta po slov. Štajarskem pustošili, prirazbijale so istega leta v jesen še ogerske čete na Ptuj in mahoma je bila naša domovina v tuji oblasti. Čez Ptuj in Radgono gospodoval je poveljnik kralja Matjaža, Jakob Cekelj, ki je v imenu grofa Frankopana tirjal od Schaunbergov dolžno doto. Zapisali in prepustili so torej svojemu svaku mesto in grad Ormož in nekatera zemljišča v bližini. Kmalu na to je Barbara, ki je dne 27. decembra 1484. bila brata Ulrika vsled nagle smrti zgubila, prišla z mladim grofičem Mihaelom v Ormož. A le kratek čas je ondi v varstvu majhne ogerske posadke v miru živela. Že l. 1487. so prihrule cesarske trupe pod poveljem Jerneja Pernečkega pred Ormož ter se ga kmalu polastile. Pri tej priložnosti vjeli so cesarski vojaki mladega Frankopana, sina Barbare Schaunberške in brez dvoma bi bili obladali še grad in v njem dobili tudi mater, ko bi še o pravem času ne dospeli obleganim v pomoč pod vodstvom Ivana Frankopana, Ogrji in Hrvatje. Ti so cesarske odpodili.

Kralj Matjaž je za mladega Frankopana plačal 4000 gld. odkupnine ter naštel ravno toliko tudi njegovim starišem, da so mu mesto in grad Ormož in vse drugo, kar so od Schaunbergov bili dobili, prepustili. Vse to je izročil

potem svojemu zvestemu stotniku, Jakobu Cekeljnu.

Ta je poznej dobil tudi Borl in druge gradove v ptujski okolici in da-si se je grof Sigmund Schaunberg, dedič po Ulriku — bil pri deželnih stanovih na Štajarskem pritožil in svoja posestva nazaj tirjal, ostalo je vse pri starem. Pravde trajale so več let in še le po smrti Jakoba Cekeljna (27. avg. 1504.) je cesar Maksimilijan dne 6. maja 1507. slednjega Schaunberga, Jurija tako primoral, da se je štajarskim gradom, — med temi tudi „Tramu“ z vsemi pravicami odpovedal, za to da je 20.000 funtov vinarjev odškodnine prejel.

Tako je prišel grad „Tram“ s cerkvo sv. Vida za precej časa v oblast Cekeljnov, ki so v 16. stoletju na razvoj domače zgodovine v marsičem uplivali.

Ker je Lukež, sin Jakoba Cekeljna — še maloleten bil, oskrbovali so obširna posestva, precej časa gerobi, katere je bil oče v svoji oporoki, napravljeni v petek pred godom sv. Jerneja l. 1504. v Soboti na Prekmurskem imenoval, posebno pa Gašpar Khüenburški, deželni oskrbnik na Štajarskem.

Okoli l. 1515. je postal polnoleten in prevzemši očetovo zapuščino, vzel si je za izgled tudi njegovo življenje ter je ostal do smrti veren sin matere sv. katoliške cerkve in zvest državljani. (Dalje prih.)

Smešnica 18. Svoje dni, ko je v šolah šiba pela, zaslužil si jo je bil nek paglavec. G. učitelj mu jih je kar sam hotel dati. Prime ga torej za pas ter si ga položi na koleno. potem pa mu jih nekaj našteje. Ko pa izpusti dečka ter si popravlja svojo obleko, še-le zapazi, da ima več vrezov v škorje. „Kaj“, zapije polen nejevolje, „kaj si fanté storil na mojih čevljih?“ — „Nič, g. učitelj“, odvrne porrednež, „nič, zarezal sem le šibe va-nje.“

Razne stvari.

(Mil. knez in škof) so se dnes — v četrtek — o poludne srečno z Lurske božje poti popolnoma zdravi povrnili domov.

(Dež. odbor.) Za pogorelce v Velikih Rodnjah pri Slatini je odločil štaj. dež. odbor 500 gld. Za-nje se nabira tudi po vsej štaj. deželi.

(Požar.) V ponedeljek dne 2. maja je nastal pri Antonu Gorečanu, posestniku pri Novi cerkvi, ogenj pod kolarnico ter se je naglo raztegnil čez celo Hudino in Novo cerkev. Cerkev, župnijska in šolska poslopja so rešili. Fantič, kaka 3 leta star, je zažgal; zgorel pa ni, kakor se je reklo, pač pa je njegov dedec, 84 let stari mož, zgorel. Revščina je velika, pomoči sila potreba. Vrli bralci našega lista so

uljudno prošeni, naj svoja darila ali uredništvu „Slov. Gosp.“, ali cerkvenemu župnijstvu v Novi cerkvi dopošiljajo.

(Okr. zastop.) Ker v Ormoškem okraju ni velicih obrtnikov, zato so v onem zastopu le tri vrste udov, namreč iz mesta in trgov, veleposestva in pa kmetovalstva.

(Južna železnica.) Društvo, čegar lastnina je južna železnica, da za lansko leto svojim udom po 1 frank ali 50 kr. dobička na vsako delnico. To je sila malo! Prihodkov je bilo lani sicer za 31.970.908 gld., ali tudi stroški so veliki, vseh je namreč za 27.428.986 gld.

(Slovo.) Oskrbnik posestev, kar jih ima samostan sv. Benedikta v Št. Pavlu v lav. dolini pri Mariboru, č. g. P. Maver Peringer odhaja nazaj v Št. Pavel ter se poslavlja od svojih prijateljev. to pa v zloglasnem glasilu dr. Aussererja. To kaže dovolj, kaj da izgubi naše mesto v tem možu. Finis coronat opus — slovo kaže moža!

(Župniška preskušnja.) Kakor vsako leto, tako je tudi letos v začetku meseca maja župniška preskušnja v Mariboru. Letos ga delajo ti-le č. gg.: Jožef Rostohar, Ivan Čagran, Ivan Bohanec, Jože pl. Pol in France Hrastel.

(Mazilo.) K dr. Billrothu, slovitemu zdravniku na Dunaju, je bila prišla mlada gospá, doma v Angliji ter ga je prosila, naj ji ozdravi roko. Bila si jo je iz sklepa vrgla. Zdravnik jo je tudi srečno ozdravil ali mazilo, katero je v tem rabil, je naredilo, da je ženski na roki vzrastla — dlaka. To pa ji sedaj opravlja teden za tednom lahko — brivec.

(Zajčji zob.) Odkar se množi pri nas sadjereja, sliši se vedno, kako da ji hodi zajec v škodo. Temu pa se pride neki v okom, ako se namažejo drevesa z mesjo iz ilovice, vapna, kravjeka in -- govejega žolča. Izkušnja ne stane veliko.

(Iz drž. zbora) V državnem proračunu, kakor leži v drž. zboru, nahaja se za poravnanje Mure 53.700. Anize 1250, Savinje pa 6000 gld. Kakor se vidi, nemški štajarski del nič ne trpi sile.

(Umor.) Kako človeka zdivja vino, ako ga preveč pije, kaže umor, ki se je zgodil uni den v Libojah. Kriv ga je Jan. Mirnik, kmečki fanté ravno tam doma. Bil je rekel, da bode, kdor bi koli hotel iz oštarije, ga umoril. Mart. Kuder, posestnik in obč. odbornik v Petrovičah ni na to gledal in je hotel oditi, grdi fanté pa mu kar vsadi gnojne vile, ki jih je imel v rokav, v trebuh. Nesrečni mož je seveda kmalu za tem umrl. To je grozna zdivjanost!

(Goljufija.) Matija Zöhrer, kancelist pri c. kr. okr. sodnji v Celju, je skozi 10 let jemal polagoma denarje iz premoženja, katero mu je bilo na skrbi. Za celih 9600 gld. je največ detinsko premoženje, za-se porabil. Sedaj